СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 112. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 14-го травня 1936. — VOL. XLIV. No. 112. Jersey City, N. J., Thursday, May 14, 1936. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ У СПРАВІ ПОВЕНЯН

ВАШИНҐТОН. — На пресовій конференції президент Рузвелт сказав, що на наступну точку нарад конгресу він хоче поставити справу повенян і контролю повеней. Він хоче знайти засоби, якими привернеоб нормальний промисловий рух у потерпілих околицях, як також хоче, щоб конгрес ухвалив гроші на регуляцію рік та будови гребель, що охоронялиб від заливів набудуче.

УХВАЛИЛИ БУДОВУ НОВОГО МОСТУ.

ОЛБАНІ. — Після короткої, але гострої дебати стейтовий сенат ухвалив будову нового мосту, що сполучав би середину Ню Йорку з дільницею Квінс. Цей міст мав би коштувати 24 міліони долярів. Сенатор Гендель назвав цю ухвалу скандалом, а то тому, що зпочатку сенат нараджувався над будовою в тому місці підводного тунелю, що мав коштувати 58 міліонів долярів, а в останньому моменті змінили плян і ухвалили міст.

ПОВЕРТАЮТЬСЯ ДО „БЕРЕЗОВОЇ КАШІ".

ВІЛКС БАРЕ (Па.). — Посадник Джозеф Лукасік заявив, що так званих „джейвокерс", себто людей, що вештаються по середині вулиці, не зважаючи на рух, треба сікти батогами. Таку заяву він зробив на скарги мотористів, котрі нарікали на деяких прохожих, що плентаються по вулиці, завдаючи багато клопоту шоферам і наражаючи власне життя. При іншій нагоді той сам посадник радив силою вливати рициновий олій непоправним пяницям, як також давати „березової каші" молодцям, що хотять самі пяницями стати.

НЕ ЗНАТИ, ЩО УХВАЛЯТЬ НА НАСТУПНОМУ ЗІЗДІ.

НЮ ЙОРК. — На зїзді дентистів, на якому було присутніх біля 1,500 членів, проф. Бріджес виголосив доклад, доказуючи, що погляд, начебто дієта є головним чинником, що вдержує здоровля зубів, є хибний. Переважаючим чинником, що помагає нам удержувати здорові зуби, є плекання устної ями. Та другий учений на томуж зїзді заявив, що не зважаючи на цивілізацію, що навчила людей уживати ріжних гіґієнічних середників для зубів, хворі, знищені зуби є далі поширеним явищем. Та всі вони годилися, що від хворих зубів можуть розвинутися в тілі поважні хвороби, як артретизм, ревматизм і багато інших.

ЗАПРОШУЮТЬ ДЕРЖАВИ ДО ВИСТАВИ.

ВАШИНҐТОН. — Комітет закордонних справ одобрив резолюцію, щоб до вистави, яка відбудеться 1939 року в Ню Йорку, запросити всі держави.

СКРІПЛЯЮТЬ ТОВАРООБМІН З ФРАНЦІЄЮ.

ВАШИНҐТОН. — Департамент стейту опублікував зміст торговельного договору з Францією, на основі якого обнижено на 50% мито на шампанське вино й інші напитки; зновуж Франція обнизила мита на деякі американські продукти, як також значно збільшила їх квоту. Тим договором покінчено митну війну між Францією й Америкою, що велася від 1927 року. Його одобрила поважна частина американської преси.

ПРОЄКТ ФРЕЙЗІЕР-ЛЕМКЕ ПІД ОБРАДАМИ КОНҐРЕСУ.

ВАШИНҐТОН. — Проєкт конґресменів Фрейзіера і Лемке, на основі якого конґрес мав би ухвалити 3,000,000,000 долярів для фармерів на викуп їх морґеджів, прийшов під наради. Чотири години конґресмени горячо дебатували над ним і одні з них називали цей проєкт „фантастичним", „прямим шляхом до інфляції", і „шкідливим для самих фармерів, бо гроші ці всеодно не покриють всіх фармерських морґеджів, яких є $9,000,000.000". Зновуж інші, включаючи очевидно самих внескодавців, впевняли, що проєкт є добрий, що він не прямує до інфляції і що він поможе задовженим фармерам.

БУДУТЬ ГРАТИ НА НАЦІОНАЛЬНИХ ПОЧУВАННЯХ.

ВАШИНҐТОН. — Провід Републиканської Партії заявив, що підчас Національної Конвенції Републиканської Партії, що відбудеться в Клівленді, як також підчас президіяльних виборів біжучого року, партія буде здобувати прихильність людей також народною піснею і музикою. Вона буде мати муринські, скандинавські, німецькі, італійські й інші хори, які будуть давати концерти і заохочувати людей, щоб голосували на републиканців. Демократи, як тільки довідалися про цей плян, сказали, що коли так, то вони також будуть послугуватися подібними методами й постараються дати людям іще кращі „шови".

ПАПА ПРОТИ КОМУНІЗМУ.

В промові до паломників з Угорщини папа висказався дуже гострими словами проти комуністичної отруї. Він сказав, що прямо вірити не хочеться, що світ ставиться так легкодушно супроти цеї доктрини, що несе з собою цілковиту руїну і деморалізацію.

БОЛЬШЕВИЦЬКА БЕЗБОЖНИЦЬКА ОТРУЯ.

Большевицька „Центральна Рада Безбожників" рішила розсипати по світі в 1936 р. 11 міліонів книжок і брошур протирелігійного змісту. Ця „література" писана европейськими й азійськими мовами. Ці книжки і брошури будуть роздані даром за посередництвом комуністичних ячейок у ріжних країнах.

ЩОДЕННИК ЦАРЯ МИКОЛИ II.

При направі дому Іпатієва в Єкатеринбурзі, де цар Микола з родиною провів останні години свого життя перед розстрілом, знайшли у стайні тайний сховок, а в ньому біжутерію цариці і щоденник царя, доведений до останнього дня. Щоденник вислали до Москви.

БРАНКОВА АФЕРА У КРЕМЯНЦІ.

В окружному суді в Рівному на виїздовій сесії у Кремянці запав присуд у справі великої бранкової афери. Засуджено обвинувачених Ґоренштайна і Букімера по 2 роки вязниці, Шермера, Штерна, Мецнера, Фінкельштайна по 1 рокові і Гайнерову на 6 місяців, всіх за те, що давали хабарі капітанові Жукотинському, щоб увільнитися від військової служби. Обвинуваченого Фрідмана засудили за посередництво у хабарях на 2 роки 6 місяців, бувшого урядовця ПКУ Флеґера на 2 роки вязниці за співучасть в афері. Заступника рабіна з Кремянця, Лернера, увільнено.

ПЕРЕДАВНЕНИЙ ЗЛОЧИН.

Варшавський апеляційний суд розглядав справу, що є відгомоном злочину, доконаного тому 8 літ. На лаві обвинувачених засів Хаїм Рудавер, що в часі війни служив в австрійській армії. В одній місцевости під Радомом прийшло між ним і одним селянином до суперечки у звязку з якоюсь ниннітьбою для війська. Підчас сварки Рудавер добув баґнета і пробив селянина на смерть. Опісля душогуб щез. Минуло кільканадцять літ, аж нарешті хтось пізнав Рудавера й окружний суд у Радомі засудив його на 5 літ вязниці. Апеляційний суд припинив справу, тому, що вона передавнилася.

ПІМСТИЛИСЯ СОБАКАМИ ЗА ПОДАТОК.

Міська влада в мадярській місцевости Сеґедин підвищила податок від собак. Це так обурило власників цих звірят, що вони явилися громадно з собаками в будинку міської ради і почали цькувати на всіх, хто тільки належав до ради і маґістрату. Радні і бурмістр ледви втекли, але всетаки пси декого покусали.

ЖАХЛИВА ДРАМА В ЧЕНСТОХОВСЬКІЙ СУСПІЛЬНІЙ ОБЕЗПЕЧАЛЬНІ.

До кабінету лінекольога Владислава Каля ввійшла одна жінка, в віці коло 40 літ, і зажадала видачі посвідки про свою дівочість. Коли лікар відмовився їй видати таку посвідку, жінка вхопила зі стола якесь тверде знаряддя і так сильно вдарила ним лікаря в голову, що він упав непритомний на землю. По тім учинку жінка вийшла. Про подію повідомлено дружину лікаря, яка, побачивши мужа залитого кровю, дістала серцеву атаку і померла на місці. Лікареві мусіли перевести трепанацію черепа і його стан дуже тяжкий. — Перед 2-ма роками Калі втратили свою дочку, в якій кохався молодий поручник. Останній, бачучи, що не має взаїмности в любові, застрілив свою кохану і собі відобрав життя.

СИНТЕТИЧНА СОЛОМА.

Німецьке міністерство пропаганди звернулося до населення, головно жінок, із закликом носити в літі капелюхи тільки з синтетичної соломи, яку виробляють у Німеччині. Хто носитиме солому, спроваджену із загранипці, стягне на себе закид нелояльности влади.

ДОЩ З РИБАМИ.

Підчас бурі, яка перейшла перед кількома днями над Венецією, повстала морська труба заввишки 200 метрів. Вона перейшла через цілу лягуну і розбилася об острів св. Миколая. Жертвою стихії стали тільки риби, які морська труба вхопила високо в повітря і розкинула на площі св. Марка та сусідніх вулицях. Після бурі мешканці Венеції увихалися довго по вулицях, збираючи риби, що цілими масами лежали на землі.

НОВІ НАФТОВІ ЗЛОЖЖЯ.

В селі Кобло Старе, в Самбірщині, відкрито недавно сильні нафтові джерела, що мають бути продовженням турчанської - устрицької „жили". Тереном зацікавилась одна швайцарська фірма й уже почала контрактові переговори з власниками теренів.

В РУМУНІЇ ЗАБОРОНИЛИ МАҐІЮ І СПІРИТИЗМ.

Румунський уряд видав розпорядок, яким заборонив на терені цілої держави улаштування вистави, засідання й демонстрації, що стоять у звязку з маґією, окультизмом, гіпнотизмом, суґестією, спіритизмом, телепатією, факіризмом, хіромантією, психографією і т. п. Розпорядок торкається приватних і публичних імпрез. Крім того заборонено фільми, що займаються подібними справами.

ЮВИЛЕЙ БАРАБОЛІ.

450 літ минає цього року, як до Европи привезли англійці з Перу бараболю. Зпочатку ніхто її в Европі не їв. 200 літ після імпортування її до Европи був великий голод у Франції й тоді почалося масове плекання бараболі між хліборобами, а від них навчились її плекати та їсти інші народи в Европі.

ПЕРШИЙ СКОРОСТРІЛ.

Англійські часописи пригадують, що дня 15. травня 1718. року англійський король Юрій І. затвердив мешканцеві Лондону Джеймсові Пеклеві його патент ч. 418. Був це патент на перший у світі скорострів. Поставлений на триніжок, кріс Джеймса Пекля міг „так часто і так довго стріляти, скільки було потрібно стріляючому і дуже легко було цей кріс набивати кулями".

ВЕЛИКА ПОЖЕЖА В ОБЕРТИНІ.

Наслідком неосторожности з вогнем в загороді Маркуса Енґельштайна в Обертині, пов. Городенка, вибухла пожежа, що перекинулася на сусідні будинки і знищила пять господарських загород. У вогні попеклося двоє людей і згоріли коні, безроги, дріб і т. п.

ТЕЛЕВІЗІЯ В ЛЕТУНСТВІ.

В Німеччині й Італії роблять досліди над застосуванням радієвих хвиль, коротших від 1 метра, щоб викрити літаки в повітрі. Дециметрові хвилі, спрямовані малими висилачами вгору, вертаються назад на землю, де при їх помочі можна означити віддаль і висоту викритих літаків. Крім того телевізія приносить літакам нову поміч вирнаходом, що позволяє їм осідати серед мряки. Летовища будуть мати висильні стації, а літаки телевізійні екрани. На екрані буде видко плян летовища та околиці і поворушну світляну точку, що означує положення літака. Це дасть літакам змогу осідати при мряці або в ночі, коли з огляду на небезпеку годі освітлити летовище.

ТРАҐІЧНИЙ КІНЕЦЬ ГІПНОТИЗЕРА.

В одній мадярській місцевості пописувався гіпнотизер з Будапешту й ужив за медіюм одного сільського хлопця. Він дав хлопцеві ніж і засуґерував його, що зближається його давний ворог, якому він спрятав зперед носа дівчину. Гіпнотизований хлопець реаґував на це жваво. Коли гіпнотизер шепнув йому до уха, що ворог хоче його бити, хлопець кинувся на гіпнотизера і вбив йому ніж у груди. Видці думали, що все те було в програмі сеансу, і не поспішили на поміч гіпнотизерові, що лежав на землі. Минуло багато часу заки вдалося збудити хлопця з гіпнотичного сну. Тяжко раненого гіпнотизера мусіли відвезти до шпиталю.

ҐЕОҐРАФІЯ СОВЕТСЬКОЇ РОСІЇ.

Совєтська академія наук приготовляє географію совєтської Росії в 28 томах. Видавництво буде мати енциклопедичний характер і буде скінчене впродовж чотирьох років.

КАРАВАНЯРСЬКІ КОНКУРЕНТИ.

Під загальним шпиталем у Львові арештувала поліція Михала Хировського й Теодора Роя, караванярів з похоронного заведення Здона, за те, що в конкуренційній боротьбі з іншими караванярами взялися до ножів.

ПРОТИ ВСІХ ГНОБИТЕЛІВ — НАУКА З ЛЬВІВСЬКИХ ПОДІЙ

ЛЬВІВ. — „Новий Час" обговорює останні криваві події у Львові й пише, що вони мали „інтернаціональний характер". З тих подій збили капітал комуністи. Вони використали загальне безробіття, загальне невдоволення широких мас, вони відкликалися до робітничої солідарности соціялістів, а навіть до солідарности небагатого львівського населення. Польське громадянство Львова і польський уряд втратили голову. Вони добачують завжди тільки найбільшого свого ворога в українстві і в українцях. А через те, пише „Новий Час", комунізм має влекшену роботу. Часопис пише далі, що з комунізмом прийдеться битись самим українцям, і кінчить статтю ось так:

„Більшість українців у Польщі пережила вже власними нервами большевизм, чи то попавши в нього в рядах геройської Галицької Армії, чи то тоді, коли большевизм залив був наші землі аж по Дністер і Винники. Недармо йдуть уже 17 років розстріли й висилки на Соловки найсвідоміших українців з Наддніпрянської України. Наш нарід має вже відчинені очі на диктатури, а в тому і на диктатуру московських сатрапів. Польський нарід щодо цього не має того досвіду, що український. Тому й перед українським народом стоять у сучасну хвилю важливі завдання. Організм українського народу поза СССР не дасться вже ніколи опутати московсько-жидівсько-большевицькими кличами, а український нарід, що тепер терпить большевицьке ярмо, чекає хвилини для виступу проти своїх гнобителів в імя свого вільного й самостійного життя".

СЕРЦЕ ПІЛСУДСЬКОГО НА ЛИТОВСЬКІЙ ЗЕМЛІ.

ВИЛЬНО. — В столиці історичної Литви, Вильні, поховано серце Иосифа Пілсудського разом з домовиною, в якій поховано давно його матір. Все те відбулося серед великої паради. Ціла та подія мала наскрізь патріотичний і демонстраційний характер. Було це маніфестування, що Виленська земля — це корінна Польща.

ПОЛЬОНІЗАЦІЯ — ЯК ВИРАЗ ПОШАНИ ДЛЯ ПІЛСУДСЬКОГО.

ВАРШАВА (Польща). — В річницю смерти Пілсудського рада міністрів ухвалила пошанувати память покійного в такий спосіб, щоби побудувати на „кресах" 100 нових польських шкіл. Побудують їх на Поліссю. У Виленщині мають бути побудовані нові польські школи впродовж найближчого року.

КРИТИКУЮТЬ ПОЛЬСЬКУ ЗАКОРДОННУ ПОЛІТИКУ.

ПАРИЖ. — Майже вся французька преса поставилася в останнім часі неґативно до теперішнього курсу польської заграничної політики. Пишуть, що Польща є цілковито в руках Німеччини, а точніше — Гітлера.

ІТАЛІЯ ПЕРЕД ВАЖНИМ РІШЕННЯМ.

РИМ. — Заграничні кореспонденти подають, що населення Італії домагається, щоб Італія покинула Лігу Націй. Та Мусоліні вагається щодо повзяття цього остаточного рішення.

ЛІКВІДУЮТЬ ЧУЖІ ВПЛИВИ.

АДІС АБАБА (Етіопія). — Заступник короля, Бадоліо, замкнув Банк Етіопії, фінансову інституцію, якої власником були британські та французькі капіталисти. Зліквідував теж британський Червоний Хрест. На місце їх прийшли подібні італійські установи.

ЗАТВЕРДЖУЮТЬ НОВУ ВЛАДУ.

АДІС АБАБА. — Італійці не торкають хліборобського населення, а його симпатію здобувають тим, що платять готівкою за те, що купують. Далі вони думають дати краєві добру комунікацію, себто побудувати добрі дороги. А ще далі: дати населенню лікарів і вчителів. Тим думають приєднати етіопців до Італії.

ПАПА ЗНОВУ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

ВАТИКАН МІСТО. — В останніх днях вже вдруге доводилося папі Пієві забирати слово в справі боротьби з комунізмом. Тим разом було це на відкритті міжнародньої вистави католицької преси. Папа подякував за працю журналістам з 35 держав з Европи й Америки і з 53 держав з Азії, Африки й Австралії, зазначуючи, що нема на виставі представників із Совєтів і Німеччини. Головно підкреслив відсутність католицьких журналістів з совєтського царства, де зруйновано релігію. Про Німеччину сказав, що там штучно поміщано політику з релігією і через те там переслідують католицьку пресу. Папа натаврував гостро комунізм і зазначив, що той, хто є проти Бога, не зможе вдержатися.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on Carch 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ПРО ПОЛЬСЬКИХ АРХИЕПИСКОПІВ

Існує у Львові установа, відома як „Ставропигія", яка святкувала 350-ліття свого існування. Ближче про це пишеться у статті львівського часопису „Діло", яку передруковуємо на іншім місці.

Всі ми знаємо, що ця, колись така славна і дійсно народня українська інституція, є сьогодні нічим іншим, а тільки струпом на здоровім українським організмі. Це труп, що затроює своїм розкладом українське повітря. Це та установа, яка вже була в українських руках, але яку, як тільки там почалося нове життя, віддала польська влада „поржондним русінам", мамутам з москвофільського табору.

Про все те добре знають: польський уряд, польська преса і те польське суспільство, що визнається хоч сяк-так в українських справах. Про все те знає добре очевидно й латинський львівський архиепископ Твардовський. І не може теж не знати цей польський католицький достойник, що ті, що керують Ставропигією, це приклонники московського православія. Він, далі, не може не знати цього, що саме в давніх часах польські єпископи всіми засобами поборювали Ставропигію, робили на неї доноси до польських королів і домагались обмеження її привілеїв, особливо друкування книжок і можности ширити просвіту між українським народом. Та це було ще в тих давніх часах, коли Ставропигія була на службі свому рідному народові, коли цілий український нарід був за неї, коли вона була у проводі нашого народу і коли вела цей нарід до боротьби за свої права проти польського окупанта.

Сьогодні часи змінилися. Ставропигія стала прибіжищем ворогів українського імени, української церкви й української державної самостійности. Ставропигія стала стайнею, до якої окупант може загнати яку хоче худобу, а давши їй змогу жерти, може держати її на припоні відповідно до своєї забаганки. І ось до такої установи заходить і польський архиепископ. Таку установу він витає і таку — благословить.

Ось так виглядає польський католицизм у практичнім застосуванні з боку найвищих польських католицьких голов. Як бачимо, піддержують вони силою свого становища все те, що розбиває український організм в українськім нутрі. При інших же нагодах пригадують вони польській суспільності, а зокрема „польській вулиці" у Львові, про ті „геройства", яких вони доконали, коли боролися проти ідейних поривів синів української землі, себто тої землі, на якій ті польські архиепископи силою і підступом будують Польщу, вживаючи до цього віри і церкви і таких засобів, як піддержування Ставропигії.

ПО ЛЬВІВСЬКИХ ПОДІЯХ

Америка вже знає про львівські заворушення безробітних, отже нема потреби реферувати їх.

На цім місці хочу лише подати кілька рефлексій, не позбавлених цікавости й для нас.

Дві головні рефлексії. Перша, що підкреслена цілою як нашою так і польською пресою, нічим не пояснильна **пасивність „буржуазної маси"**. Треба знати, що хоч маніфестації безробітних з розгромом склепів, з барикадами і т. п. мали причину в дуже тяжкім положенні працюючих мас у Польщі, то всетаки организували розрухи комуністи, організув Комінтерн, організував **для своїх цілей**, з якими ми нічого спільного мати не можемо. І от бачимо, що на загрозу Комінтерну львівська буржуазія не здобулася на ніякий сильний відрух. Можна занотувати масу сцен, коли купка хлопчаків (напевно незорганізованого робітництва) узброєна в палиці, демолювала вітрини, а юрба приглядалася мовчки... Один, буквально один, хлопчак здемолював Жовківську вулицю, ідучи спершу одним боком її, а потім вертаючися спокійнісенько другим. І це при пасивнім споглядані цілої вулиці. І ніхто не взяв його за ошибку, ніхто не вирвав палиці.

Більше того. Та сама львівська буржуазія, яка завше готова словом і ділом реагувати на всякий найменший виступ українства, співчувала не з робітництвом, а з тим шумовинням, яке робило погром склепів... Це показує, як мало відпорною є польська буржуазія на „вітер зі Сходу".

Друга рефлексія: сприятливе до комуністів відношення жидівської преси й публики. Уявім собі, що група антисемітів зробилаб те саме, що зробили маніфестанти під стягу комунізму в цих памятних днях у Львові, погромилаб склепи і т. п. Якийґвалт учинилаб жидівська преса! Як кричала би про хуліганів, про погром, про антисемітів і т. п. Але буквально те саме робили маніфестанти зпід стягу комуни, і львівська жидівська преса дивно потурливо стосується до них і доказує конечність порозуміння з Москвою, яка те все заарanжувала.

Третє спостереження: В памятних днях Львова ми бачили, як на вулицю виступила міцна, добре зорганізована, жертвенна і свідома своїх цілей, добре ведена сила, яка, як свою мету, має зайняти позицію теперішньої групи, що править Польщею. **І та нова сила не була українська.**

Багато людей казали: алеж серед маніфестантів, у лоні тої нової сили, було багато українського робітництва. Тим сумніше, бо **виступало воно під чужим прапором.** Під прапором з одної сторони московського комунізму, з другої — заприязненої з тим комунізмом ППС (Польської Партії Соціялістичної). Наша маса, яка колись будь-щобудь була хоч частинно згуртована в Українській Соціялдемократії, тепер **опинилися на паску двох ворожих нам сил.**

Такі три рефлексії львівських випадків. А вчать вони нас такого: що смішні надії тих, які гадають, що в боротьбі з комунізмом українці можуть числити на піддержку польських груп. Ці групи не відпорні на отрую комунізму. Дальше, що смішні надії тих, які думали, що бодай частина жидівства може бути нашим союзником у боротьбі з комунізмом. Жидівство, в рішальний момент, стане на бік комуни. Потрете, українське робітництво не є ще зеднане для нашої національної ідеї. Наше місто — не наше. І це найтривожніший висновок, з яким мусимо числитись і дати з ним собі раду. Український націоналізм мусить іти на підбій широких мас українського пролетаріяту, визволити його з отрýйної доктрини марксизму, визволити зпід стягу чужих партій: московської комуністичної і польської соціялістичної. Мусить зробити з нього частину великої армії **воюючого українства.** Час наглить!

ЛЄКЦІЯ ІСТОРІЇ

З приводу ювилею львівської Ставропигії.

Львів, 28. квітня.

Львівська Ставропигія святкувала на днях свій ювилей з приводу 350-ліття свого існування. Відбулась архиерейська Служба Божа та святочний концерт, на якому крім нечисленного гурту москвофільських могикансів були ще присутні: латинський архиепископ Твардовський, численні представники урядових і міських кол (включно з директором Скарбової Палати і двома директорами Міської Каси Ощадности!) та з українського громадянства 3 духовники (з них один, парох Успенської церкви, чільний громадянин) і буквально два світські громадяни, як приватні особи.

В українському громадянстві ювилей славетнього колись Братства проминув безслідно. Не був він гомінким життерадісним національно-церковним святом, лише відбувся серед жахливої пустоти, в атмосфері мертвечини. Не дивниця: львівська Ставропигія виродилася, стала мертвою установою, і хоч іще живе, то проте без давньої душі. У гарному письменстві можна знайти ось яку аналогію до теперішньої Ставропигії: Буває так, що не вспіє своєчасно вмерти людина; загинуть у ній всі кращі колишні духові прикмети, але тіло далі животіє і навіть сильніше тоді виступають у такої людини фізіольогічно-матеріяльні прикмети. Почування обуреності всуміш із жалем розбуджує така людина навіть у свойому найближчому оточенні. Це саме сталось і з львівською Ставропигією. Вийняли з неї живу душу.

Колись, у минулому, греміло львівське Братство, було повне енергії та життя. Боронило воно головно своєї тоді православної церкви. А в тих часах оборона віри була рівночасно й обороною національности. В XVI. столітті переживала православна церква на наших землях трівожні дні. Внутрішній її стан живцем нагадував стан теперішньої православної митрополії у Польщі; єпископат зправила обсаджували негідними людьми, духовенство було безправне й матеріяльно зубожіле. Лишались одні віряні і — як відомо — вони одні виступили в обороні своєї віри, хоч згодом внутрішній розстрій церкви й безупинний натиск на неї ззовні багатьом їм „в огиду прийшли". А натиск із зовні був сильний. Тодішні польські урядові чинники задумали були використати церковну орґанізацію своїх непольських громадян для цілей денаціоналізаційної політики. Самі польсько-католицькі історики признають, що унія з Римом була подумана, як могутній засіб тієї політики. Бож часто буває, що до найсвятіших річей люди домішують свої земські, національно політичні інтереси.

Минули віки. І нині ми є свідками чуда історії, дарма, що самі його не помічаємо, бо так уже до нього привикли. Але колиб встали на мить із могил наші предки, що в 1586 і 1588 р. гостили у Львові антіохійського патріярха Йоакима й константинопільського Єремію, від яких дістали права Ставропигії для свого Братства, то вони онімілиб від дива. Унія, тодішній засіб денаціоналізації українського народу у Польщі, стала нині найсильнішим його національним заборолом. Тепер стільки трудолюбів маєж праця греко-католицької церкви на північно-західних українських землях, що просто неймовірним видається історичний факт, що колись унія була фосована — проти українців. Навпаки, львівська Ставропигія, що 350 літ тому найактивніше виступала в обороні релігійного й національного „я" українського населення Галичини, з наскрізь позитивного колись чинника перетворилась у цілковито негативний. Москвофіли, що опанували Ставропигію, ведуть тепер серед українського населення Галичини розкладову роботу віковічного ворога українців — Москви. Дурманять, баламутять вони людей нісенітницями про національну нашу єдність із москалями та пропаґують те, чого не визнає ані сама російська наука, ані російська політична думка, за винятком одних чорносотенців. У парі з тим іде ґравітація теперішніх москвофілів, греко-католиків по вірі, до нинішнього варшавсько-московського православія. Пише у виленськім „Русском Слові" один з московофільських дописувачів з нагоди ювилею Ставропигії, що братчики Ставропигії радше ходять до російсько-православної церкви при вул. Францішканській, ніж до своєї славетньої Успенської. Так ото бігуново перемінилось на галицькому терені ролі унії і львівської Ставропигії. Може найбільш наглядним знаком тієї переміни була присутність на ювилейному концерті німецьким Ставропигії латинського архиепископа Твардовського. Чи можна уявити собі єпископа Петра Скаргу на врочистому акті, коли православний антіохійський патріярх Иоахим надавав львівському Братству грамоту про ставропигіяльні права?!

Спід із притиском підчеркнути цей парадокс історії, бо свідчить він про невміручу, чудодійну силу нації. З розвитком історії унія, що вкорінилась у народньому ґрунті, зросла із національною стихією, бо чейже справжнє релігійне почуття нерозривно звязане з національним: це начеб дві пости в одній істоті. І тому унія перетворилась зі способу денаціоналізації у заборолo національности. А львівська Ставропигія в міру того, як ішов її розрив із національною стихією, ниділа та вироджувалась. Дивно, що тієї невмірусчости та чудодійности національної стихії не хоче розуміти ще й нині так багато чинників, що впливають на наше життя. У першу чергу наші нещасні москвофіли, що заблудили серед трьох сосон. Далі ті українські ультра-католики, що лепечуть про якийсь поганський націоналізм у нашому громадянстві. А з чужинців та російсько-варшавська спілка, що в теперішній православній церкві, яка складається у величезній більшості з українців, веде протиукраїнську політику. Нарешті ті урядові, півурядові та громадянські польські чинники, що й на інших ділянках життя не заперестали своєї історичної політики супроти українців і тому дальше так дбайливо підтримують штучний вогник життя у галицькому москвофільстві.

Всі ті чинники повинні би вдуматись у лекцію історії, що її дає ювилей львівської Ставропигії. — („Діло").

Х.

„ЛЬВІВСЬКІ НАУКИ"

Львівський „Новий Час" передає статтю польського часопису „Час" під наг. „Львівські науки", в якій читаємо:

„Львів був останнім тереном, де ми на такі події чекали. Це не Кракiв, у якому соціяльні ферменти, традиції кривавого листопада 1923, були завжди сильні. Це не робітничий Домбровський басейн, ні Білосток, ні Лодзь. Якщо в цій ділянці Львів має традиції, то національних боротьб. Якщо чого, то їх саме, після безупинних алярмів з усіх сторін, можна було там сподіватися. Одначе показалося, що вибух прийшов тут зі сторони найбільш несподіваної для багатьох, може для всіх, що викликало його ні питання жидівське, ні українське. Показалося, що сутня, найбільш безпосередня небезпека лежала не там, де її сподівались, а дальше і деінде.

„Ніяке з останніх заворушень не мало познак такої організованости, пляновости, з накресленою вміло трасою походу, з вибраною годиною, з визначеним місць, де слід затриматися для демонстрації, вкінці з цими перелетними бандами, що в ріжних місцях вибивали шиби і самі неграбили, промощуючи шлях для рабуючих. Систематичне демолювання, підпалювання крамниць, все це пригадує теперішню Еспанію. Не треба обманювати себе. Техніка комуністичних заворушень поставила тавро на цій роботі.

„І третя наука. Ще кілька тижнів тому дурено себе та інших думкою, що „польська вулиця" належить до антисемітизму, що її опанували ендеки, що замахи грозять „тільки" жидівським крамницям. Випадки в Кракові, Ченстохові, а тепер у Львові переконали, що так воно не є. „Вулицею" є тяжче кермувати, ніж це комусь здавалося, розбиванням крамниць, хоч би не жидівських, а будді-чиїх, призвичається просто вулицю до виду розбитих крамниць взагалі, людей вулиці вчиться розбивати крамниці незалежно від національних критеріїв. Сумна гордість, з якою носились ендеки „володарі вулиці" пирсла в Кракові, розбилась у Львові. Це не вони кермують „вулицею", не вони її ведуть.

„Львів нам показує, які сьогодні небезпеки в Польщі промовчується, а на велику розтрубленість на велике радість керманичів тамтих".

Франц Коковський.

НАУКА

— Ні, мій коханий, як собі схочеш, а я тобі скажу, що такого скандалу не буду терпіти!

— Скандалу?

— Так! Скан-да-лу! Це просто сором, і коли ти не полагодиш справи одним махом, тоді я сама її викину!

— Але кого та защо маю викидати?

— Не знаєш? Іще вдає, що не знає! А може й ти сам...

Меценасова так розгарячилася, що слова ледви продиралися їй крізь горло. Не могла запанувати над собою. Меценас сидів у вигідному фотелі по ситому обіді, покурював ґрубе циґаро та злився також. Дуже не любив, щоб його по обіді непокоїли та перебивали цю годинку відпочинку. А тут іще жінка завязалася на нього з якимись натяками.

— Що „сам"? — питається, а в думці міркує, чи яка щира душа не прислужилася чимнебудь.

— Питаєш, що? — Бідний, ти певне не знаєш?

— Алеж, Северцю...

— Е, що мені твоє „северцяння"! Кажи: викинеш її зараз, чи ні?

— Кого, за що?

— Кого? А ту твою машиністку...

— Чому, Северцю?

— Чому? Він іще питається! А тому, щоб із мойого дому не робила посміховища, щоби не цілувалася з своїм аплікантом! Добру практику відбуває в тебе, нічого казати!

— Що ти кажеш, Северцю? Коли?

— Коли? Нині рано. Колиж мало бути? Сам меценас товчеться по судах, а пан аплікант, аби здоров, із машиністкою цілується... Певно! Чому ні? Коли ти їм за те ще гроші платиш!

— Алеж, Северцю, сама знаєш, що я йому нічого не плачу...

— Певно, того бракувало, щоб ти їм доплачував!...

— Ну...

— Ще нині проженеш її на чотири вітря!

— Добре, серденько! Тільки, бачиш, так зараз тоді. Мушу з нею теє... поговорити; не можна так ні з цього, ні з того...

— Роби, як знаєш, а я тільки одно тобі кажу: щоб її в мойому домі завтра не було!

— Добре, серденько, добре!

— — — — — — —

Самому меценасові була ця історія неприємна. В його канцелярії щоб таке, а ще хто? Мушка, панна Мушка, що він її ще нині рано невинною дитинкою називав.

Аплікант і машиністка сиділи в канцелярії спокійно й тихо, ніби ніколи нічого.

Вона виступкувала дрібними пальчиками по машині, зачиталася в невиразне меценасове письмо, а хвиля ясно-золотого волосся насунулася їй на чоло. Скорим, нетерпеливим рухом підняла вгору руку, щоб відсунути те волосся, рукав блюзки зісунувся, перед очима меценаса блиснуло біле, ніби різьблене рамя.

— Пане товаришу — звернувся він до апліканта — підете до суду, зробите докладний відпис спадщинних актів по Семирозумі.

— Я вже зробив.

— Мені треба відпису цілих актів, розумієте, докладного відпису. І прохаю вас, ідіть зараз, не гайтеся...

— Йду вже, пане меценасе...

Аплікант вийшов.

— Н-так... — почав меценас, та наблизився до машинистки.

Станув проти неї, дивився їй пильно в очі та з докором похитував головою.

— Так, гарних річей довідуються, дуже гарних... Так, дуже, дуже гарних...

— Що саме, пане меценасе?

— Що?! — загремів меценас. — Ви ще питаєте що?

— Я... я не почуваюся до ніякої вини...

— Так? Не почуваєтеся до вини? До ніякої? А нині рано що було?

— Нині?

— Так, нині! Ви думаєте, як мене вдома нема, то вам можна зараз хлопцям на шию вішатися?

— Я...

— Що: ви? Ну, що? — гремів далі меценас.

Дівчина не відповідала, тільки дві сльози блиснули в кутиках її очей.

— Пане меценасе... це він...

— Він, він! Знаємо ми ці викрути!

Очі дівчини ще більше заплили слізми; вже одна, друга перлина котиться по дівочому личку. В меценаса серце мякло. Бо й щож нарешті сталося! Він молодий, вона ще молодша.

Але дівчина плаче, так ревно плаче, що меценасові вже самому на плач збирається.

— Ну годі, більше того не робіть! — заспокоює дівчину, а його рука мимоволі підноситься й гладить золоте волосся дівчини.

— — — — — — —

Пані меценасова чула зі своєї кімнати гнівний голос чоловіка.

— Добре їй так! — подумала.

А потім чула то плач дівчини, то знов гнівний голос чоловіка. Меценасової зробилося жалко дівчини.

Згадалися меценасовій молоді літа. Трудно, чоловік не камінь.

— Може це справді застрого? — подумала. — Ще дівчина розхворіється, зневіриться, а потім люди будуть їх на язиках носити. Ні, треба зупинити старого, хай її не проганяє.

Зза дверей почула щось ніби плач, ніби сміх, тихий тихесенький.

— Ого, спазми! — подумала.

Бистро відчинила двері, станула на порозі та тільки охнула.

У глибині кімнати за бюрком сидів меценас, на бюрку сиділа вона — вона, машиністка. Одною рукою обтирала сльози, а другою гладила меценаса по лисині.

ОКРУЖНІ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ МІСТА ФІЛЯДЕЛЬФІЇ І ОКОЛИЦ.

Отсим повідомляємо всіх відділових урядників міста Філядельфії, Честер, Вілмінґтон, Трентон, Котсвіл, Фінікс віл і околиці, що **В НЕДІЛЮ, ДНЯ 17-го ТРАВНЯ 1936, в годині першій пополудни, в Українській Гали, 847 Норт Френклін вулиця, Філядельфія, відбудуться ОКРУЖНІ ЗБОРИ всіх відділових урядників.** На зборах буде **гол. рек. секр. Дмитро Галичин.** Ціль зборів є порадитися, як приєднувати молодь до нашої організації. Також будемо обговорювати справи для добра організації. Просимо всіх урядників прибути на ці збори.

112-3

Антін Пашук, гол. контролор,
Стефан Слободян, гол. радний.

УВАГА! SIMPSON, PA.! УВАГА!

Подаємо до відома **членів відділу 43 У. Н. Союзу,** що на **МІСЯЧНИХ ЗБОРАХ** того відділу, що відбудеться **в неділю, 17. травня 1936 р., в годині 2-гій пополудни, в домі Гр. Ковалія, під ч. 62 OWEGO ST., SIMPSON, PA.,** буде приявний **головний контрольор У. Н. Союзу, Д. Капітула.**

Всі члени повинні обовязково прибути на ті збори.

Головна канцелярія У. Н. Союзу.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЖІНКА И ПОСТУП.

З Москви телеграфують, що на перших зборах юнії жінок інжинірів у Москві піднялися жалі. Як видно, жалі московських жінок чути аж в Америці.

Над чим плачуть російські жінки? Американські газети дають новинці наголовок: „Жінки кажуть, що робітничі юнії здержують суспільну допомогу. Робітничі верховоди обіцюють здержати бюрократію в юніях".

Кажуть, що у російських робітничих юніях розсілася бюрократія. Як жінка хоче добитися свого права від юнії, то мусить побороти преріжні бюрократичні перешкоди. Її посилають від Анни до Каяфи. Поступовання перед юнійними урядниками обставлено такими преріжними формальностями, що жінці тяжко добитися своїх прав.

Як кажуть наші селяни про малярський фах: заки маляр намалює сливку, зїсть вола.

ЧИ ЛИШЕ В ЮНІЯХ?

З телеграми виходилоб, що це лихо мають жінки інжинірів тільки з юніями.

Та: чи тільки з юніями? Чи не висказали жінки інжинірів отверто свою думку про одні тільки юнії, а хотіли би сказати про це все інше?

Чи не заражена вся урядова машинерія цею хоробою бюрократії?

Адже юнія в Росії це частина державної машинерії.

Чи не мається з цею російською державною господарською справа так, як малася справа з шляхотською господаркою в часах панщини?

Приїжджає окоман у столицю до пана та здає рапорт: А на кінській шкірі ми багато втратили, пане.

На якій кінській шкірі?

Та на шкірі вашого арабського коня.

Що?! Мій любий кінь згинув?

Зігрівся, як ним воду возили, і згинув.

А чому ж ви перегонового коня брали воду возити?

Інші погоріли, пане.

Інші погоріли? Хіба стайні погоріли? Як? Коли?

Погоріли, пане. Підчас похорону, пане! Ховали вашу паню зі смолоскипами й запалили господарство.

ЖІНОЧІ ПРИМХИ.

Жінка директора металюргічної фабрики в Кривім Розі, на Великій Україні, говорила на московських зборах про свої клопоти з предсідником фабричного комітету за дитячий садок, який зорганізувала жінки при фабриці.

Предсідник фабричного комітету ставив цьому преріжні перешкоди, а коли інакших аргументів йому не стало, заявив, що не думає вдоволити всякі „жіночі примхи".

Як відомо, примха це бажання, але не кожде бажання примха. Примха це бажання, що не має глибокої розумової або чуттєвої основи. Це бажання, що скоро зміняється на противне. Це бажання, яке людина звичайно сама покидає. Словом, це бажання, що не заслугує на увагу й заспокоєння.

ЖІНОЧА НИЖЧІСТЬ.

Цього погірдливого слова звичайно вживають залюбки ріжні люди, говорячи про жінок. Багато людей говорить просто про всі бажання жінок як про жіночі забаганки або примхи, себто бажання, що не мають ніякої основи. Виходить, що жінки взагалі нездібні мати розумних бажань. Погірдливість вислову ще краще маркується, коли замісць слова „жінка" вживається погірдливого слова „баба": бабські примхи, бабські забаганки.

Вислів комуністичного предсідника криворізького фабричного комітету має своє джерело в погорді до жінки, в думці, що жінка це людина, нижча від чоловіка.

РІВНІСТЬ НА СЛОВАХ, НЕРІВНІСТЬ НА ДІЛАХ.

Такі думки має багато людей і їх навіть отверто висказує. Та комуністи заявляють, що вони не з тих. Вони все й усюди торочать людям, а головно жінкам, що комунізм стоїть за рівність жінки з чоловіком. Вони люблять хвалитися, що в совєтській Росії вже заведено зрівнання жінки з чоловіком.

З нарікання жінок на жіночому конгресі та з факту поведінки предсідника згаданого комітету видно, що й люди, які публично признають засаду рівности полів, у своїм серці часто держаться далі своїх старих звичок, себто трактують жінку як людину нижчого сорту від чоловіка.

Про таке признання жінки можуть сказати словами Івана Франка, сказаними в одній з його „Дум пролетаря":

Ви плакали фальшивими
сльозами
Над моєю недолею, жаліли
Мене, махали жалісно
руками,
Та помогти мені не вміли
й не хотіли.

ЩЕ ОДИН СПОСІБ ПОГОРДИ.

В одній новій книжці про німецького диктатора Адольфа Гітлєра, написаній Рудольфом Ольденом, що тепер появилась англійською мовою, пишеться про ворожнечу між Гітлером і націзмом, з одного боку, та німецькою армією, з другого.

Автор припускає, видно, що читач захоче знати, чи ця ворожнеча прийде коли до вибуху, який правдоподібно скінчивсь би програною Гітлєра. Автор такого вибуху не сподівається, бо „армія це жіноча постать, сильна в пасивнім опорі, але слаба в ініціятиві".

Не треба пояснити, бо це кождий читач відчує, що автор шанує „мужеську" ініціятиву, а легковажить „жіночу" пасивність опору.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Участь українців у загальній акції на повеням.

В неділю, 10. травня, відбулася велика вистава ріжних чужонаціональних груп у готелі Меджестик на дохід американських повеням, старанням Кравої Ліги Американських Горожан Чужинного Походження. Вистава полягала у відданні танців ріжними ґрупами під загальною управою Айлена Корена. Заступлені були ґрупи: баварська, чеська, шведська, угорська, польська, грецька, шотляндська, австрійська, ірляндська, німецька, російська, французька, українська. Із усіх ґруп найбільше признання дістала українська ґрупа, що її представляли Володимир Рибка і Мирослав Пригельський, обидва інструктори із. школи Авраменка. Танцювали 10 пар, а віддано загалом 6 ріжних танців: гаївку, коломийку, гонивітер, чумачок, козачок, запорозький герць. У часі запорозького герцю, що знаний публиці із цього, що козаки рубають шаблями, переломилась одному учасникові шабля, перерубана вдвоє, але він ішов дальше. Це незвичайно подобалося публиці і вона безупинно греміла оплесками. Після українців друге признання дістали шотляндці, а потім шведи. Хоч ціни місць ішли від $3 до 50 ц., публики призбиралося стільки, що яка тисяча не могла дістатись до середини.

Найближчої неділі виступлять українські танцюристи під голим небом у бруклинськім Проспект парку, де відтанцюють під опікою Ради Народніх Забав свої танці ріжні ґрупи в годині 3-тій пополудня.

Якою популярністю тішаться тепер українські виступи, хай послужить факт, що коли на згаданім виступі в готелі Меджестик прийшов на чергу хор Кубанських Козаків під проводом Соколова, публика добре орієнтувалася, котрі російські, а котрі українські пісні. Українські оплескувала грімко.

С. Д.

ТОЛІДО, О.

Участь українців в танкових поп..сах.

Заходом Національного Комітету Американських Горожан чужого походження відбулися в нашому місті пописи танків у Сивик Авдиторіюм дня 6-го травня.

В програму входили танки і музичні виступи Греції, Чехословаччини, України, Мексика, Польщі, Китаю, Угорщини, Німеччини, Данії, Сирії, Болгарії, Шотляндії й Італії.

Українські танки, „Катерина" і „Гречаники", відтанцювала ґрупа молодих хлопців і дівчат відділів Українського Народного Союза з Толідо і Росфорду, Огайо. В них брали участь такі особи: М. Корнова, Г. Мадараш, А. Бобак, С. Іж, З. Бобак, М. Лисик. З мужчин: П. Корнова, І. Бобак, І. Копистинський і П. Бобак. Всі чотири в ці школи танків В. Авраменка. В музиці брали участь: М. Перій, М. Юркевич, І. Зінкевич, В. Скотинський, К. Перій і П. Шапак.

Перед виступом був заряджений похід всіх ґруп довкруги салі. Кожна нація мала свій прапор. Український жовто-синій прапор тримали дві дівчині.

Українські танки відбулися дуже вдатно. Присутні глядачі, яких було на салі біля чотирьох тисяч, привитали нашу ґрупу грімкими оплесками, а коли наші танцюристи виконували „присюди", багато з присутніх ставало з крісел, щоби їх краще бачити. Провідник програми Дж. Нанінґ дав через мікрофон коротке пояснення про українців.

Дохід з цього попису призначений на закуп книжок для місцевої бібліотеки. Кожда національність дістане рівний уділ на закуп своїх книжок. В той спосіб, перший раз в історії Толіда, дістанеться українська книжка на полиці бібліотеки.

До Комітету, що зайнявся українською програмою, входили: Петро Юркевич, Михайло Чорний, Степан Мадеський і Михайлина Чорна.

Петро Юркевич.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Озон Парк, Н. Й. — Жертву на повеням в сумі $15 переслало товариство „Вільна Україна", від 200 У. Н. Союзу в Озон Парк, Н. Й.

Між приятельками.

— Не можеш собі, Ніночко, уявити, як мужчини за мною шаліють?

— Дійсно не можу!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ГАРТФОРД, КОНН.

На Рідний Край.

Вислано до Обєднання $22.-92 з призначенням $14.92 на сироти, а $8 на Рідну Школу. Це жертва від укр. гр.-кат. парохії, а саме $11.29 з Глестонбурі, а $11.63 з Гартфорд, Конн.

о. Стефан Баландюк.

БРИСТОЛ, КОНН.

На народні цілі.

Заходом Жіночого товариства Любов відбулося в домі Теодора Піха спільне свячене. При тій нагоді жертвували: К. Рибчак $3; М. Очковська $2; о. А. Черепаняк, І. Прохницький, Т. Яцевюк, С. Селеман, М. Селеман, М. Гуйняк, О. Каламин, І. Каламін, М. Каламін, И. Хоміцький, М. Совяк, Ю. Грамасяк, Т. Піх, Г. Данило по $1; Е. Каламін, А. Каламін, З. Каламін, Ю. Каламін, М. Данило, К. Данило, П. Гамарник, М. Гуйняк по 50 ц. По відтягненні розходів осталося $15, які вислано через Обєднання, призначуючи по $5 на інвалідів, політичних вязнів і сиріт.

За комітет:

Д. Савяк, предс.;
М. Бойко, секр.;
К. Селеман, касієр.

Добрий когут.

Гість: Той когут, що я вчора зїв у вас, лежить у мене ввесь час у жолудку і я не міг спати. В год. 4-тій вночі я збудився і вже більше не спав.

— Так, так, — відповідає господар, — небіщик усе в цій годині будився і пяв.

В суді.

— Панове присяглі! — говорить прокуратор. — Гляньте на лице підсудного! Є воно наче зеркало, в якому кожний з вас побачить бандитське обличчя!...

— Знаєш, Куприльський каже, що колиб хто поцілував його жінку, застрілив би його. Знаєш, що я йому порадив?

— Що?

— Щоби справив собі скоростріл.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 16. травня, точно в годині 8-мій ввечір. Біжучі справи буде полагоджувати секретар вже від год. 6:30. Приявність усіх членів потрібна. — Уряд.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє всіх своїх членів, що звичайні збори відбудуться в суботу, 16. травня, в годині 6-тій ввечір точно, в гали церковній, 127 Парк вул. Просимо членів прийти на означений час, щоб уряд не чекав на членів, а опісля пів ночі сидіти в гали. Тому кождий член обовязково має прийти на збори. Довгуючі мають прийти й виповнити свої залеглости, бо в противнім разі поступимо згідно зі статутом, це значить, що будуть суспендовані. Члени суспендовані хай прийдуть і вирівнають свій довг, або будуть виключені. Просимо членів привести своїх знакомих і вписати до Тов. Любов і У. Н. Союза. — І. Хомета, предс.; В. Колесняк, кас.; Й. Децембер, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 17. травня в годині 2-гій пополудні, в гали церковній, 47 Говп Еве. Кождий член має прийти на збори і принести свою вкладку, бо я від нікого грошей не візьму в дома по зборах, а хто не прийде на збори і не заплатить, то напевно буде суспендований. — Т. Скоробогатий, предс.; Ю. Нестор, кас.; М. Табачук, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 104, відбудуться дня 17. травня, точно в годині 3-тій пополудні, в Народнім Домі. Просимо довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Вітів, предс.; І. Ворона, кас.; М. Зельвак, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 4, овідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що мсієчні збори відбудуться в суботу, 16. травня, в годині 7:30 ввечір, в гали під ч. 386 Джонстон Еве. Просимо всіх членів прийти й вирівнати свої довги, бо братство не буде більше платити вкладок за членів до У. Н. Союза. — Н. Пупчик, пр.; Василь Черепака, кас.; Василь Глива, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17. травня, в годині 2-гій пополудні, в льокали У. Н. Дому, 237 Говп Еве. Просимо всіх членів прийти точно на означений час. — Петро Головачук, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 170, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17. травня, в годині 6-тій ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт вул. На ті збори просимо місцевих і позамісцевих членів прийти конечно, бо маємо важні справи до вирішення. Просимо довгуючих членів вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспедовані. — П. Мелень, предс.; Ос. Логин, кас.; Гр. Готра, фін. і рек. секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться 17. травня, в годині 2-гій пополудні, у церковній галі. Обовязком членів і членкиць є прийти на збори на час, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свої залеглости, щоб не перетягати довгів з місяця на місяць. Тов. Січ просить інші товариства і братства з околиці, щоб здержались від влаштувань імпрез на день 2. серпня, прийшли до нас на наше ювилейне свято. — Г. Монюк, предс.; М. Шиманський, кас.; Л. Бих, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Сестр. Любов, від. 177, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 17. травня, в годині 11-тій перед полуднем. Прошу місцевих і позамісцевих членів прийти на час. — С. Саска, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 347, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17. травня, в годині 2-гій пополудні, в гали де звичайно. Просимо всіх членів прийти на ті збори, бо маємо справидо полагодження. Довгуючих членів напоминаємо, щоб прийшли і вирівнали свої вкладки. — Т. Ковальський, предс.; М. Прохович, кас.; Г. Тимчій, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 16-го травня, в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вул. Пригадуємо, що член, котрий довгує два місяці, а не подасть причини, чому не заплатив, буде суспендований. Члени, що платять вкладки до У. Н. Союза в 130 відділі, а не належать до Бр. св. Володимира, мають точно кождого місяця платити свої вкладки до У. Н. Союза. Братство не буде платити за них вкладок і тимсамим вони будуть суспендовані в тім місяци. Просимо всіх членів прийти на збори, бо буде справоздання з надзвичайних зборів. — Антін Карпович, рек. секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17. травня, в годині 2:30 пополудні, в гали церковній. Просимо членів прийти в означений час, бо маємо багато нових і важних справ до полагодження. Довгуючі члени хай стараються виплатити свій довг на зборах цього місяця, або будуть суспендовані з Тов. і У. Н. Союза. Будемо принимати нових членів без вступу, як старших так і дітей. — І. Маркович, секр.

ТОЛІДО, О. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 165, повідомляє усіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 17. травня, в годині 2-гій пополудні, в Міжнароднім Інституті в Й. В. К. А. Будинку при Джеферсон і Одинацятій вул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо маємо важні справи до пологодження. — Василь Гавриляк, предс.; Лев Білан, кас.; Марія орцова, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

Жалоба.

Василиха поховала чоловіка. На другий день по похороні прийшли до неї куми, щоб її потішити і застали куму за мискою з ковбасою і капустою.

— Що ви, кумо, робите? — питаються гості?

— Від самого досвітку я плакала, — відповідає Василиха, — тепер попоїм і знов почну плакати.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО ПОТЕРПІЛИМ ВІД ПОВЕНІ.

Надіслано до Обєднання:

Вест Пулман, Ілл. Катерина Шемердяк і Текля Ничай жертвували по $2.

Шікаго, Ілл. Запомогове товариство Українських Жінок ухвалило на своїх місячних зборах дати з каси $15 та переслати ту жертву до Обєднання. — Параскевія Боднарчук, секретарка.

Трентон, Н. Дж. Український Демократичний Клюб ухвалив на своїх зборах 3. травня виасигнувати з каси $5. Знов члени й симпатики клюбу зложили $6.50, а саме: Ю. Бірбан $2, а П. Ґольґун, В. Кушнір, о. П. Білон і П. Стадник по $1; С. Мартинів 50 ц. З нагоди ювилею в честь 70-літніх уродин митрополита А. Шептицького, улаштованого заходом від. 149 Провидіння, зібрано $9. Жертвували по $1: Ф. Калужняк, Й. Паславський, Й. Квасній; по 50 ц.: М. Сеньків, А. Кривий, К. Паславська, О. Петришин, П. Черкас, Ксеня Квасній, Текля Івашків, Марія Ґрещак; по 25 ц.: Антоніна Черкас, Катерина Сеньків, Олександра Стадник, П. Карпюк, І. Івашків, Марія Гальчак, А. Похила. Разом вислано до Обєднання $20.50. За уряд Клюбу: П. Стадник, предс.; П. Черкас, фін. секр.; П. Ґульґун, касієр; В. Кушнір, рек. секр.

Перт Амбой, Н. Дж. — Жертвували: Тов. „Січ", від. У. Н. Союза $10; по $5: Жіноча Громада, Церковне Братство Успенія Пр. Д. М., Братство св. о. Николая, від. У. Н. Союза; Ф. Щуцький $1.25; по $1: Ів. Швайлик (м.), Іван Ґелета, А. Яричевський, М. Шляхетка, А. Білецький, Д. Пикус, Х., У., З.; по 50 ц.: І. Балух, В. Дригинич, Й. Клим, Т. Мощар, А. Ваверчак, В. Сметана, В. Львівський, пані: Ікало, І. Ґадек, Ілечко, Ю. Мельникевич, А. Кузів, Ворона, Гаврилко, Лепіх, Гр. Падлак, Волошин, Федчишин, М. Лишик, К. Мельник; по 40 ц.: пані Дякун і Р. Зилка; пані Терефенко 35 ц.; по 30 ц.: пані: Дзюбак, Фариняк, Скочипець; по 25 ц.: пані: К. Фединишин, М. Сцінська, Й. Ковальська, Мізерна, Г. Терефенко, В. Кержецька, М. Романко, Бобик, Антипорович, Зайлик, Максимович, А. Телішевська, П. Данків, Тимків, Т. Гойда, М. Гойда, А. Дзюбан, П. Будняк, Гр. Ґиба, Андрусечко, П. Романець, М. Куник, М. Федиш, Панко, Бойко, Мисак, Сетник, Макар, Яремчак, Ліман, Лабуза, Чабрак, Сеґен, Бобик, Колодій, Лопушанська, Гамусяк, Запотічна, Білінська, Савка, Мацюрак, Будняк, Демкович, Коваль, Малічищин, Г. Шевчик, М. Стах, К. Пиріг, А. Федейко, А. Ґураль, М. Дзюбата, Р. Сидор, М. Ваверчак, М. Павук, К. Вознічак, Анна Гонимар, Н. Бардиш, Т. Мудрик, Марія Цоньо, Марія Масник, П. Прус, П. Ходаль, К. Будняк, Т. Пашуля, І. Цап, І. Ґадек, І. Ваверчак. Решта дрібними датками. — На Великдень зібрано ще окремо в церкві $42.35. Разом зібрано в Перт Амбою на повенян $128.65.

о. І. Шуховський.

БЛИЗНЯТА ТАРЗАНА.

(4)

Дік був захоплений з хвилею, коли поїзд пірнув у загадочні нетри. „А тепер цілком певно побачимо львів і тигрів!" — він з захопленням упевняв. Док нишком цього теж сподівався, але щоби подразнити свого кузина, він відповів: „Та де там! Деж в Африці є тигри?" Їх очі впялились у нетри, що виглядали мов мертві.

Хлопці не здавали собі з того справи, що за поволокою тої мертвоти криється чорна і містична Африка і що в середині тих нетрів напружено беться жорстоке і підступне життя звірів і людей. Цей спосіб їх нудив і щоби якось провести час, вони дебули варцаби (чекерс) та почали ліниво пересувати їх по таблиці.

Вітім Дік одним потягом руки струтив варцаб й, сягнувши рукою до кишені, добув звідти квodра. Взявши монету в два пальці, він почав приговорювати так, як це роблять чародії: „Пані і панове, тут я маю квodра, двацять пять центів, і ось погляньте, що з ним станеться. Абракадабра, престо!"

Після тих чародійних слів він закрутив рукою і монета зникла. Дока це зпочатку бавило і він навіть усміхнувся та закликав „славно", але скоро й одному і другому ці штучки сприкрилися й вони попали в мовчанку. Втім нагло й без ніякого попередження їх нудьга перервалася. Щось сталося.